

Welke gemeentelijke taken kan/zal Beemster overdragen aan Purmerend?

In het raadsbesluit van 17 februari 2011 is de volgende opdracht aan het college geformuleerd:

Burgemeester en wethouders opdragen om te onderzoeken op welke wijze en op welke onderdelen samenwerking met de gemeente Purmerend mogelijk is.

Om op de vraag 'op welke onderdelen' een antwoord te kunnen formuleren is het goed de werkzaamheden van onze gemeente te verdelen in een aantal hoofdtaken. Bij iedere hoofdtaak kan beschreven worden welke overwegingen leiden tot een keuzevoorstel. Na het bezien van deze hoofdtaken als afzonderlijke eenheden, is het ook van belang naar het geheel te kijken en dan een finale keuze te maken. De totstandkoming van de onderstaande opsomming en adviezen is het resultaat van vele gesprekken, workshops en individuele overwegingen.

Bestuursondersteuning

Onder bestuursondersteuning wordt verstaan de politiek-bestuurlijke ondersteuning door de gemeentesecretaris, de ondersteuning van de gemeenteraad door de griffie, kabinetzaken en bestuurssecretariaat en communicatieadvies. Daarnaast zouden hier nieuwe taken bij kunnen komen, als gekozen wordt om vrijwel alle werkzaamheden over te dragen aan Purmerend. De opdrachtgeving moet dan immers steviger verankerd worden.

- Het ligt voor de hand deze werkzaamheden in eigen hand te houden.

Werelderfgoed

Voor het beleidsveld werelderfgoed en de ondersteuning van de portefeuillehouder in de landelijke en wereldwijde besturen geldt dat dit zowel in Purmerend als in Beemster zou kunnen worden ondergebracht. Gezien echter het grote bestuurlijke belang van dit beleidsveld en de onbekendheid daarmee in Purmerend, ligt het voor de hand dit in Beemster te behouden. Het is daarbij van groot belang dat sterk ingezet wordt op de bewustwording van onze bijzondere status bij ambtenaren in Purmerendse dienst, die zich bezighouden met zaken die raken aan de werelderfgoedstatus (denk aan RO-zaken, cultuurbeleid, tentoonstellingen).

- Het beleidsveld werelderfgoed blijft in Beemster, waarbij de wijze van invulling nader onderzocht moet worden.

Zorg en inkomen

Reeds eerder is geconstateerd dat de omvang van Beemster (ook samen met haar huidige partners) te klein is voor de zorgvuldige en beleidsmatig goed ondersteunde uitvoering van de huidige Wet werk en bijstand en de Wet maatschappelijke ondersteuning. Met de invoering van de Wet werken naar vermogen en de decentralisatie van delen van de uitvoering van de AWBZ wordt dat nog meer het geval. Om een goede samenhang in alle te decentraliseren taken op het gebied van werk en inkomen, zorg en jeugdzorg te kunnen leggen, ook beleidsmatig, is opschaling van belang. Sturing vanuit Beemster vindt hoofdzakelijk plaats met behulp van programma-afspraken en bestuursopdrachten.

- Reeds eerder is door de gemeenteraad gekozen voor opheffing van de centrale uitvoeringsorganisatie en het Wmo-loket en te kiezen voor overdracht van deze taken naar Purmerend. Dit onderdeel kan daarmee als voorbeeld worden gezien hoe die samenwerking tot uitvoering kan komen.

Veiligheid

Onder dit kopje kunnen worden geschaard de werkzaamheden van de brandweer en die van de medewerker integrale veiligheid en crisisbeheersing. Wat betreft de brandweer zitten we in een apart traject: dat van de regionalisering van de brandweer op de schaal van Zaanstreek-Waterland. Gezien het feit dat hierover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden in de Veiligheidsregio, gaan we er hier van uit dat dit geen onderdeel meer uitmaakt van de ambtelijke integratie met Purmerend. De werkzaamheden op integrale veiligheid en crisisbeheersing gebeuren al voor een groot gedeelte in samenwerking met Purmerend.

- Taken op het gebied van veiligheid kunnen door Purmerend worden uitgevoerd, onder inhoudelijke regie van Beemster, met als specifieke voorwaarde dat de burgemeester een vast aanspreekpunt in Purmerend heeft. Voor de brandweer loopt een apart traject.

Bedrijfsondersteuning

Daaronder wordt verstaan alle werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de organisatie op een goede wijze te faciliteren in de uitvoering van de werkzaamheden. Te denken valt aan financiën, systeembeheer, salarisadministratie, receptie, postverwerking en archief, huishoudelijke dienst en personele zaken.

In het algemeen kan worden gesteld dat dit geen politiek-relevante werkzaamheden betreft als het gaat om de uitvoering, wel uiteraard als het gaat om beleidskeuzes en beschikbare middelen. Bedrijfsondersteuning is een taakveld waar belangrijke efficiencyvoordelen te behalen zijn, als dat in een groter geheel wordt uitgevoerd.

- Taken op het gebied van bedrijfsvoering kunnen heel goed worden uitgevoerd binnen de grotere organisatie van Purmerend. Op een beperkt aantal taken zal beleidsregie vanuit Beemster noodzakelijk zijn. Sommige taken zullen op locatie in Beemster worden uitgevoerd, maar door Purmerendse medewerkers waarbij de leiding vanuit Purmerend verantwoordelijkheid neemt voor de beschikbaarheid en kwaliteitsbewaking.

Wonen, zorg en welzijn

Op het welzijnsterrein spelen vele vernieuwingen die een relatie hebben met de eerder genoemde decentralisaties. Op het terrein van de volkshuisvesting heeft Beemster eigenlijk geen kennis in huis, maar wordt vaak een beroep gedaan op Purmerend of een extern bureau. Op het terrein van de volksgezondheid wordt veelvuldig samengewerkt in de regio Zaanstreek-Waterland, evenals op de terreinen van de decentralisaties. Nu komen beleidsmedewerkers van Beemster en Purmerend bij dezelfde bijeenkomsten en bereiden op basis van dezelfde informatie voorstellen voor om aan college en raad voor te leggen. Door krachten daar te bundelen wordt het mogelijk met dezelfde of minder inzet breder en/of diepgaander te kunnen adviseren, met behoud van de lokale keuzemogelijkheden. Beleidsvoorstellen worden op maat gesneden en op basis van bestuurlijke kaders opgesteld. Sturing vanuit Beemster vindt hoofdzakelijk plaats met behulp van programma-afspraken en bestuursopdrachten.

- Samenvoeging van de capaciteiten op het terrein van welzijnsbeleid levert mogelijk kosten besparing maar zeker meerwaarde op en vermindert de kwetsbaarheid op bepaalde minder vaak voorkomende terreinen

Burgerzaken

Hieronder vallen veel taken die geen politiek-bestuurlijke aspecten kennen, anders dan het geven van goede dienstverlening aan de inwoners. Uitgangspunt in de gesprekken is steeds geweest dat het loket in Beemster open blijft voor inwoners. Onze huidige bezetting is echter bijzonder krap voor de openingstijden die wij momenteel hebben. Een avondopenstelling is niet te realiseren zonder uitbreiding van formatie. Bij overgang van deze werkzaamheden naar Purmerend, met behoud van de loketfunctie in Beemster, wordt uitvoering van deze taken minder kwetsbaar en zal minder externe inzet noodzakelijk zijn bij de terugkerende audits. Ook kan mogelijk in de toekomst uitbreiding van dienstverlening plaatsvinden.

De voorbereiding van verkiezingen is bij ons altijd een extra taak, die maar bij een beperkt aantal mensen bekend is. Daarmee is de kwetsbaarheid op dit terrein groot. Sturing vanuit Beemster vindt plaats op basis van prestatieindicatoren.

- Overdracht van dit taakveld naar Purmerend kan relatief beleidsarm worden uitgevoerd. Daarmee vermindert de kwetsbaarheid en kan mogelijk de bereikbaarheid voor inwoners worden verbeterd. De loketfunctie in Middenbeemster blijft gehandhaafd, aangestuurd vanuit Purmerend.

Ruimtelijke ontwikkeling

Als er één taakveld is, waarbij wellicht vraagtekens zijn over de mogelijkheden voor overdracht naar Purmerend, is het dit taakveld wel. In Purmerend heeft men momenteel nog weinig tot geen kennis van het bijzondere karakter van met name het Beemster buitengebied. Toch hoeft dit geen belemmering te zijn. Inmiddels heeft Beemster de te behouden kwaliteiten van het Werelderfgoed vastgelegd in een structuurvisie, omgevingsnota en een bestemmingsplan Buitengebied. De beleidskeuzes zijn daarmee voor de langere termijn vastgelegd en moeten ook in de toekomst altijd door de gemeenteraad worden vastgelegd. De in Beemster achterblijvende beleidstaak op het gebied van Werelderfgoed zal een belangrijk aanspreekpunt zijn voor Ruimtelijke ontwikkeling, bij de borging van de visie op de te behouden kwaliteiten. De overgang van personeel van Beemster naar Purmerend zal zeker leiden tot verbreding van kennis naar beide kanten. Ook is specialisatie beter mogelijk, waardoor RO-medewerkers zich meer kunnen richten op verdieping van een onderdeel van beleid. Momenteel zijn onze medewerkers globaal 'van alle markten thuis'. In verband met de beperkte formatie is dat ook noodzakelijk. Soms blijkt dan toch in vervolgprocedures dat bepaalde aspecten niet voldoende grondgrond zijn, terwijl dit wellicht voorkomen had kunnen worden. Op het gebied van vastgoed- en accommodatiebeheer is in de afgelopen periode de kwetsbaarheid van een kleine gemeente ook gebleken. Dat kan straks beter opgevangen worden. Sturing vanuit Beemster vindt plaats op basis van prestatie-indicatoren.

- Overdracht van dit taakveld naar Purmerend leidt tot meer specialisatiemogelijkheden, waardoor besluitvorming beter kan worden voorbereid. Nader onderzoek moet uitwijzen op welke wijze de loketfunctie in Middenbeemster het beste kan worden vormgegeven.

Milieu en Beheer

Onder dit taakveld vallen advisering over verkeerszaken, economie (inclusief toerisme en recreatie), evenementenbeleid en APV (Algemene Plaatselijke Verordening) en uiteraard milieuzaken. Om met dat laatste te beginnen: binnenkort zal een aantal milieutaken (vergunningverlening en handhaving) een plek krijgen in de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD). In de afgelopen periode is ons duidelijk geworden dat we onvoldoende capaciteit en kennis in huis hebben om al onze taken naar behoren te kunnen uitvoeren. Bij de voorbereidingen om te komen tot een RUD zijn Purmerend en Beemster ook steeds gezamenlijk opgetrokken, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Een aantal andere van de bovengenoemde taken zijn in beleidsvoorbereidende zin kwetsbaar door de beperkte beschikbare uren. Ook wordt een aantal zaken in regionaal verband regelmatig afgestemd. Dat maakt het interessant deze taken over te brengen naar Purmerend. Dit levert meer mogelijkheden tot specialisatie, met behoud van de eigen beleidsvrijheid. Beleid komt tot stand binnen de daarvoor gestelde bestuurlijke kaders. Sturing vanuit Beemster vindt hoofdzakelijk plaats met behulp van programma-afspraken en bestuursopdrachten maar met betrekking tot de RUD ook met prestatie-indicatoren.

- Ook voor bovengenoemde taken zal overdracht naar Purmerend zowel in de breedte als in de diepte verbetering van de uitvoering tot gevolg hebben.

Gemeentewerken

Het huidige Team Gemeentewerken valt formeel onder het sectorhoofd Grondgebied. De aansturing van Gemeentewerken wordt in inhoudelijke zin nu uitgevoerd door medewerkers van de Technische Dienst Beemster Zeevang. Binnen Gemeentewerken wordt uitvoering gegeven aan taken op het gebied van Groenbeheer, beheer van de openbare ruimte in bredere zin, bezetting van de afvalstraat etc. Deze werkzaamheden moeten fysiek binnen de grenzen van Beemster worden uitgevoerd. Dit kan echter wel gebeuren door medewerkers in dienst van Purmerend en onder aansturing vanuit Purmerend.

- De taken van Gemeentewerken kunnen ook door Purmerend worden uitgevoerd. Beemster blijft uiteraard de regie voeren op de kwaliteit van deze diensten. Voor de inhoudelijke aansturing zie verderop onder Technische Dienst Beemster Zeevang.

Conclusies

Uit bovenstaand overzicht valt op te maken dat voor vrijwel alle taakvelden geldt dat overdracht naar Purmerend mogelijk is en vaak ook meerwaarde oplevert, zowel in verbetering van kwaliteit als in vermindering van kwetsbaarheid.

Geleidelijk of in één keer?

In een workshop zijn ook de voor- en nadelen van geleidelijke overgang van taken van Beemster naar Purmerend afgezet tegen de overgang in één keer. De belangrijkste overwegingen om te kiezen voor overgang in één keer worden duidelijk met de volgende vergelijking:

Een gemeentelijke organisatie is, met al haar taken, steeds meer vergelijkbaar met de blokkentoren van het spel Jenga. Een toren die bestaat uit allemaal blokken (taken) die in verband met elkaar staan en voor een integraal geheel zorgen.

Zolang de toren klein en overzichtelijk bleef, was die sterk, een grote eenheid. Het rijk stapelt er echter steeds meer blokken (taken) bovenop, terwijl de voet van Beemster even smal blijft. Voor veel taken zijn we te klein en te kwetsbaar geworden. Tegen een aantal taken van deze taken is Beemster mogelijk nog wel opgewassen. Echter, als er geleidelijk meer blokken (taken) uit 'de blokkentoren' worden gehaald, dan raakt het verband weg en is integrale advisering steeds moeilijker. De 'toren' dreigt dan als het ware in te storten.

Op basis van bovenstaande analyse moet geconstateerd worden dat het best haalbare scenario is, alle taken van de gemeente Beemster in één keer qua uitvoering en beleidsvoorbereiding over te dragen aan Purmerend.

Uiteraard met uitzondering van de taken van Zorg en Inkomen, die reeds per 1 januari 2013 over zullen gaan en daarmee een mooie pilot vormen, waardoor beide gemeenten ervaring op kunnen doen met de nieuwe werkwijze.

Deze keuze heeft een aantal voordelen:

- Het verband tussen diverse beleidsterreinen blijft bestaan
- De kwetsbaarheid van de uitvoering van taken wordt sterk verminderd
- Voor personeel ontstaat helderheid na besluitvorming: er komt één grote reorganisatie, waarbij vrijwel alle werkzaamheden worden overgedragen naar Purmerend.

Belangrijke voorwaarde voor goed opdrachtgeverschap in deze nieuwe situatie is dat in Beemster op voldoende niveau de **beleidsregie**¹ is verzekerd, in de vorm van beleidsregisseurs. Deze regisseurs moeten het ambtelijk opdrachtgeverschap vormen, de bestuurders ondersteunen bij het formuleren van kaders voor nieuwe beleidsontwikkeling en aanspreekpunt zijn voor de Purmerendse opdrachtnemers. Dit betekent een uitbreiding van de staffuncties direct onder het bestuur. De meerkosten daarvan moeten worden 'terugverdiend' in verbetering van de efficiency en vermindering van managementkosten.

Technische Dienst Beemster Zeevang

De TDBZ voert voor de gemeenten Beemster en Zeevang onder andere taken uit op het gebied van Bouw- en woningtoezicht, milieubeheer, handhaving, gebouwenbeheer. Ook de aansturing van de uitvoering van Gemeentewerken wordt door de TDBZ gedaan.

De positie van deze dienst, een Gemeenschappelijke Regeling tussen de gemeenten Beemster en Zeevang, vraagt een aparte benadering, gezien de eigenstandige positie en het eigen bestuur aan de ene kant en de verwevenheid met beide gemeentelijke organisaties aan de andere kant.

---

¹ Zie ook bijlage 6, van WagenaarHoes

Gezien de bovenstaande opsomming en de daaraan verbonden conclusies, ligt het voor de hand ook de werkzaamheden die de Technische Dienst ten behoeve van Beemster uitvoert, in de toekomst onder te brengen bij Purmerend. Dit zal deels als een apart traject moeten worden gezien, maar ook veel raakvlakken hebben met het traject van Beemster.

In de bestuursvergadering van 21 mei jl. heeft het bestuur geconcludeerd dat de stappen die Beemster en Zeevang nu aan het zetten zijn in de richting van samenwerking en/of fusie, moeten leiden tot een gezamenlijk optrekken bij de te verwachten ontvlechting van de TDBZ. Het bestuur gaat hierover op korte termijn in gesprek met de directie.